

## 1913. évi XXI. törvénycikk

### a közveszélyes munkakerülőkről<sup>1</sup>

#### 1. Büntetés és dologházba utalás

**1. §** Az a keresetre utalt munkaképes egyén, aki munkakerülésből csavarog vagy egyébként munkakerülő életmódot folytat, kihágás miatt nyolcz naptól két hónapig terjedhető elzárással büntetendő.

**2. §** Az 1. §-ban meghatározott cselekmény vétség és nyolcz naptól három hónapig terjedhető fogházzal büntetendő, ha a tettes az 1. § alapján már két ízben meg volt büntetve és a cselekmény elkövetésekor utolsó büntetésének kiállása óta két év még nem telt el.

**3. §** Az 1. §-ban meghatározott cselekmény vétség és tizenöt naptól hat hónapig terjedhető fogházzal büntetendő.

1. ha a tettes magát vagy családját munkakerülő életmódjával erkölcsi romlásnak teszi ki; vagy

2. ha oly tények merültek fel, amelyekből meg lehet állapítani, hogy a tettes rendszerint bűncselekmények elkövetéséből tartja fenn magát.

**4. §** Vétség miatt tizenöt naptól hat hónapig terjedhető fogházzal és ötszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő:

1. aki nyilvános vagy a közönségnek nyitva álló helyen (1879:XL. tc. 87. §) üzött tiltott szerencsejátékból tartja fenn magát vagy mások szenvedélyét, könnyelműségét, tapasztalatlanságát vagy értelmi gyöngeségét üzletszerűen kihasználja; vagy

2. aki kéjnővel vagy tiltott kéjelgésből élő nővel tartatja ki magát.

**5. §** A 2., 3. és a 4. § eseteiben a bíróság fogházbüntetés kiszabása helyett a tettest ítélettel dologházba utalhatja, ha munkára nevelése és rendes életmódhoz szoktatása végett szükségesnek tartja.

**6. §** Aki a 2., a 3. vagy a 4. § alapján már meg volt büntetve, azt, ha utolsó büntetésének kiállása után két éven belül az 1-4. §-ok valamelyike alá esik, a bíróság fogházbüntetés kiszabása nélkül ítélettel dologházba utalja.

Az előbbi bekezdés esetében a bíróság a dologházba utalást mellőzheti és egy hónaptól egy évig terjedhető fogházbüntetést állapíthat meg, ha az elítélt egyéniségéből és az eset körülményeiből alaposan lehet következtetni arra, hogy a tettes a büntetés kiállása után munkás és rendes életmódot fog folytatni.

**7. §** Dologházba utalhat a bíróság ítéletében oly büntettest is, akit az élet, testi épség, szemérem vagy vagyon ellen elkövetett büntett vagy vétség miatt fegyházra, börtönre vagy legalább három havi fogházra ítélt, ha megállapította, hogy ez a büntett vagy vétség a tettes munkakerülő életmódjával (1-4. §) van összefüggésben.

Az ily elítéltet a szabadságvesztésbüntetés végrehajtása után kell a dologházba szállítani. A bíróság azonban ítéletében elrendelheti, hogy a fogházra ítélt ezt a büntetését is a dologházban állja ki.

**8. §** A 2-4. §-oknak és a 6. § második bekezdésének eseteiben az 1878:V. tc. 92. §-a nem alkalmazható.

Fiatalkorút, aki az ítélet hozatalakor élete tizennyolczadik évét még be nem töltötte, dologházba utalni nem lehet.

1 Szenteseítve: 1913. VII. 7. Kihirdetve: 1913. VII. 12.

**9. §** Az 1-7. § alapján elítéltet a bíróság oly községből, amely az elítéltnak nem illetőségi helye, meghatározott időre kitilthatja, a külföldit pedig az országból kiutasíthatja s a visszatéréstől is egész életére vagy meghatározott időre eltilthatja. Oly külföldit, akinek a magyar állam területén sem lakóhelye, sem állandó tartózkodó helye nincs, az országból ki kell utasítani, s a visszatéréstől is el kell tiltani.

A határozott időre szóló kitiltás és kiutasítás tartama egy évnél rövidebb és öt évnél hosszabb nem lehet.

## **2. A dologházi őrizet végrehajtása**

**10. §** A dologházba utalás határozatlan időre szól; de tartama egy évnél rövidebb és öt évnél hosszabb nem lehet.

Ebbe az időbe a dologházban végrehajtott fogházbüntetés tartamát (7. § utolsó mondata) nem lehet beszámítani.

**11. §** Dologházul az igazságügyminiszter addig, amíg e célra megfelelő külön intézetek nem állíttatnak, valamely országos büntető intézetet, bírósági fogházat, valamely törvényhatóság vagy község által erre a célra felajánlott alkalmas épületet vagy ily intézet vagy épület elkülönített jelöli ki.

**12. §** A dologházba utaltakat munkával kell foglalkoztatni és rendes életmódhoz kell szoktatni.

Egyebekben a dologházak szervezetét és rendtartását az igazságügyminiszter rendelettel szabályozza.

**13. §** Minden dologház mellett külön felügyelő hatóságot kell felállítani.

A felügyelő hatóság tagjait a kir. bíróság, a kir. ügyészség és a rendőri hatóság tagjai, valamint a dologház vezetői és más alkalmas egyének közül az igazságügyminiszter nevezi ki. A tagok száma ötnél kevesebb és tiznél több nem lehet.

A felügyelő hatóság szervezetét és eljárását egyebekben az igazságügyminiszter a belügyminiszterrel egyetértve rendelettel szabályozza.

**14. §** A felügyelő hatóság a dologházba utaltat feltételes szabadságra bocsátja, ha az intézetben legalább egy évet töltött, kellő szorgalmat s jó viseletet tanúsított és egyéniségének átalakulása folytán alapos reményt nyújt arra, hogy szabadonbocsátása esetében munkás és rendes életmódot fog folytatni és ha számára megfelelő munka biztosítva van.

Feltételes szabadságra kell bocsátani azt is, aki az intézetben az öt évet (10. §) eltöltötte.

A felügyelő hatóságnak e kérdésben hozott határozata ellen a kir. ügyészség, az intézet igazgatója és az elítélt nyolcz napon belül az igazságügyminiszterhez folyamodhatik. Ez a folyamodás a határozat végrehajtását felfüggeszti.

**15. §** A feltételes szabadságra bocsátott köteles a felügyelő hatóság által meghatározott helyen tartózkodni, munkás és rendes életmódot folytatni.

A rendőri hatóság a feltételes szabadságra bocsátott magatartását ellenőrzi s arról a felügyelő hatóságnak a szükséghez képest jelentést tesz.

**16. §** A feltételes szabadságrabocsátás tartama egy év.

Ha az elítélt ez idő alatt munkás és rendes életmódot folytatott, a szabadonbocsátás végleges lesz.

Ha ellenben a szabadságra bocsátott iszákos, erkölcstelen vagy munkakerülő életmódot folytat vagy a felügyeleti szabályokat más módon súlyosan megszegi, a tartózkodó helye szerint illetékes kir. bíróság (17. §) a tények megállapítása után elrendeli visszaszállítását az intézetbe.

Ha a feltételes szabadságra bocsátott a 7. §-ban megjelölt oly büntetett vagy vétséget követ el, amely miatt őt a bíróság fegyházra, börtönre vagy legalább három havi fogházra ítéli, ez a bíróság az elítéltet a szabadságvesztésbüntetésen felül a dologházba visszautalja. Más büntetett vagy vétség esetében a bíróság az eset körülményeinek méltatásával határoz a dologházba visszautalás kérdésében. A 7. § második bekezdése ilyen esetben is irányadó.

A dologházba visszaszállított az intézetben legalább egy évet, de legfeljebb öt évet tölt. Ebbe az időbe sem a dologházban előbb eltöltött időt, sem a feltételes szabadság idejét nem lehet beszámítani.

Ujabb feltételes szabadságrabocsátásnak a 14. § szerint van helye.

### **3. Vegyes és záró rendelkezések**

**17. §** Az eljárás az 1. § esetében a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntetőbírósnak, a székesfővárosi m. kir. államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik. Külföldi munkakerülővel szemben az 1. § esetében a határrendőrség működési területén a határrendőrség jár el.

A 2-6. §-ok eseteiben az eljárás a kir. járásbíróság hatáskörébe tartozik.

A 7. § alapján az elítéltet az a bíróság utalja dologházba, amely az ott említett büntett vagy vétség tárgyában ítél.

Az e törvényben megállapított vétséggel alaposan gyanúsítottat azonnal előzetes letartóztatásba kell helyezni és ügyében az előzetes letartóztatás vagy a vizsgálati fogság tartama alatt kell érdemleges határozatot hozni. A letartóztatottat az előzetes letartóztatás és a vizsgálati fogság tartama alatt megfelelő munkával kell foglalkoztatni. Az olyan letartóztatottat, akit a bíróság dologházba utalt, evégből az ítélet jogerőre emelkedése előtt is a dologházba lehet szállítani.

A dologházba utalás és visszaszállítás kérdésében az 1896:XXXIII. törvénycikkben a szabadságvesztésbüntetésre meghatározott perorvoslatnak van helye.

**18. §** A dologházba utalás és végrehajtása az elítélre ugyanazokkal a jogkövetkezményekkel jár, melyeket a törvény a fogházbüntetéshez fűz.

Az olyan büntettest, akit a bíróság szabadságvesztésbüntetésre ítél és dologházba is utalt, a szabadságvesztésbüntetés tartama alatt feltételes szabadságra bocsátani vagy közvetítő intézetbe szállítani nem lehet.

**19. §** A nem rendes elmeállapotú egyénekre e törvény rendelkezéseit nem lehet alkalmazni.

Ilyen egyéneket a bíróság, amíg e tárgyban külön törvény nem intézkedik, a közigazgatási hatóságnak ad át.

Ha a dologházi őrizet tartama alatt derül ki, hogy az elítélt nem rendes elme állapotu vagy egyéb okból munkaképtelen, a felügyelő hatóság őt az intézetből elbocsátja és az előbbi bekezdés értelmében jár el. A 14. § utolsó bekezdése ilyen esetben is irányadó.

**20. §** Az 1879:XL. tc. 62. és 63. §-a, ugyszintén az 1913:VII. tc. 74. §-a hatályát veszti. Ahol más jogszabály az 1879:XL. tc. 62. vagy 63. §-a alá eső csavargásról rendelkezik, ehelyett a jelen törvény szerint annak megfelelő cselekményt kell érteni.

Az 1878:V. tc. 41. §-át és az 1879:XL. tc. 18. §-ának második bekezdését az e törvény alapján elítéltekre nem lehet alkalmazni.

**21. §** E törvény 5-7., 10-16. §-ai és 18. §-a, valamint a 17. §-nak a dologházra vonatkozó rendelkezései az igazságügyminiszter által megállapítandó napon, legkésőbb azonban 1916. évi január hó 1-én, e törvény többi rendelkezései pedig a kihirdetésüket követő harminczadik napon lépnek életbe.

Ezt a törvényt az igazságügyminiszter és a belügyminiszter hajtja végre.

## TARTALOMJEGYZÉK

|                                          |   |
|------------------------------------------|---|
| 1913. évi XXI. törvénycikk .....         | 1 |
| a közveszélyes munkakerülőkről .....     | 1 |
| 1. Büntetés és dologházba utalás .....   | 1 |
| 2. A dologházi őrizet végrehajtása ..... | 2 |
| 3. Vegyes és záró rendelkezések .....    | 3 |